

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 14 พ.ย. 2552	ปีที่ 19	ฉบับที่ 6686	หน้า 5
------------------------------------	------------------------	-------------	-----------------	-----------

วิถีชีวิตริมธารที่ “กว๊านพะเยา” สายน้ำและ ความทรงจำ

ไม่บ่อยครั้งที่ผมจะมีโอกาสเดินทางมาจังหวัดพะเยา เมืองเล็ก ๆ ที่เงียบสงบริมบึงน้ำจืดขนาดใหญ่หรือที่เรารู้จักกันดีในนาม “กว๊านพะเยา” บึงน้ำที่มีอะไรมากมายให้พูดถึง

ผมใช้เวลาช่วงสั้น ๆ ของวันกลางสัปดาห์เดินทางมาเยือนจังหวัดพะเยา พะเยาในวันนี้ดูไม่ต่างจากเมื่อวานมากนัก รถราบนท้องถนนไม่พลุกพล่าน วิถีชีวิตของผู้คนในเมืองนี้ดูเรียบง่ายเป็นไปอย่างเรียบง่ายธรรมดาเหมือนไม่เร่งร้อน หากจะเปรียบเมืองพะเยากับเชียงใหม่คงจะแตกต่างกันราวฟ้ากับดิน

หลังจากที่ทุกคนอิ่มหนำกับมือเที่ยงที่แสนจะอร่อยจากร้านอาหารที่อยู่ริมกว๊านพะเยาแล้ว ต่างก็แยกย้ายกันไปซึมซับความสวยงามของกว๊านพะเยา ผมเองนั่งทอดมองผืนน้ำกว้างเบื้องหน้าทำให้ประจักษ์แล้วว่า ผืนน้ำที่เรียบสงบนี้ดูไม่ต่างอะไรกับวิถีชีวิตของผู้คนพะเยา

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 14 พ.ย. 2552	ปีที่ 19	ฉบับที่ 6686	หน้า 5
---	-------------------------------	--------------------	------------------------	------------------

บึงน้ำขนาดใหญ่หรือที่ชาวเหนือเรียกว่า “กว๊าน” นั้น นับเป็นแหล่งน้ำที่กว้างใหญ่ไพศาลและมีความสำคัญยิ่ง ซึ่งแม้ว่าดินแดนภาคเหนือจะมีแหล่งน้ำธรรมชาติอันกว้างใหญ่หลายแห่ง แต่คำว่า “กว๊าน” ก็ดูจะใช้ได้กับกว๊านพะเยาแห่งนี้เท่านั้น อาจด้วยความยิ่งใหญ่ที่เป็นหนึ่งในบึงน้ำธรรมชาติของดินแดนล้านนา และเป็นบึงน้ำขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศรองจากบึงบรเพ็ดของจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีอาณาเขตกว้างถึง 12,831 ไร่

ผืนน้ำที่กว้างใหญ่ตัดกับความคลุ้มของก้อนเมฆฝน ไกลออกไปมีทิวเขาแดนดอยสีเขียวหม่นทอดยาวเป็นฉากหลัง เทือกดอยที่สูงใหญ่ทะมึนนี้คือเทือกของดอยหลวง ซึ่งเป็นต้นธารขุนน้ำที่ก่อกำเนิดสายน้ำไหลลงจากดอยสู่กว๊านพะเยา นอกจากนี้ ยังมีดอยขุนแม่สุก ดอยขุนแม่ต้า ดอยซี ดอยขุนนะ ดอยกิ้ง

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ พ.ย. 2552	ปีที่ 19	ฉบับที่ 6686	หน้า 5
---	----------------------------	--------------------	------------------------	------------------

แก้วและดอยร่อง ซึ่งเป็นเทือกเขาที่โอบล้อมทุ่งราบของเมืองพะเยาและยังเป็นต้นธารน้ำใหญ่ที่รินไหลลงมาเสริมเติมชีวิตชีวาให้กับกว๊านพะเยาอยู่เนืองนิจ

วิถีชีวิตของชาวบ้านที่คอยเติมแต่งความเคลื่อนไหวและเรื่องราวให้กับผืนน้ำด้วยเรือพายลำเล็กๆ กับการดักช่ายวางเบ็ดหรือลอยล่ำทอดแหอยู่ริมน้ำดูเหมือนจะเป็นสีสันของกว๊านพะเยาอยู่เสมอ ชาวพะเยารับรู้กันว่า กว๊านพะเยาเป็น

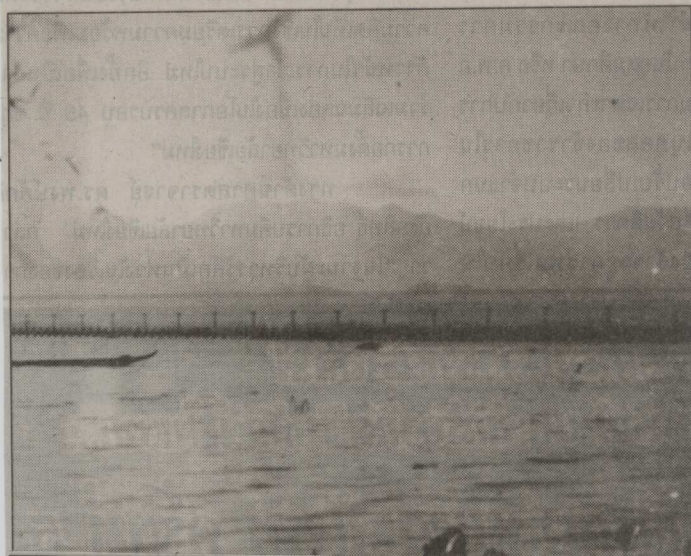
ข่อยเรื่อง เมืองล้านนา ปีที่ ๑๑

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	14 พ.ย. 2552	19	6686	5

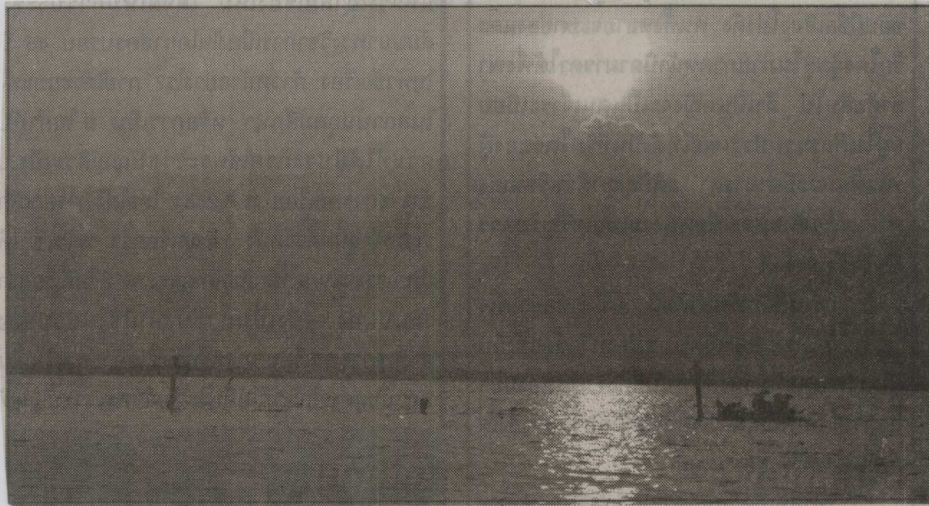
แหล่งเพาะพันธุ์และแหล่งอาศัยที่ชุกชุมของปลาน้ำจืดนานาชนิด ด้วยสภาพของกว๊านเป็นแหล่งอาศัยตามธรรมชาติที่ดียิ่งของหมู่ปลา เพราะน้ำในกว๊านพะเยานั้นไหลลงมาจากธารน้ำหลายที่และยังมีสภาพของพื้นที่หลากหลาย เช่น ส่วนที่เป็นผืนน้ำกว้าง ส่วนที่เป็นพงหญ้า กอบัวและพืชน้ำที่ขึ้นอยู่ชายกว๊าน อีกทั้งยังได้รับการส่งเสริมเพาะเลี้ยงจากสถานีประมงริมกว๊าน จึงทำให้กว๊านพะเยากลายเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่อาศัยของปลาจำนวนมาก

สำหรับคนเดินทางที่ชื่นชอบการลิ้มรสอาหารประเภทปลาแล้ว ร้านอาหารริมกว๊านพะเยาหลายแห่งก็มีเมนูอาหารประเภทปลาขึ้นชื่ออยู่มากมายด้วยกัน โดยเฉพาะปลานิลจากกว๊านพะเยาทอดกระเทียมพริกไทย ปลาเนื้ออ่อนทอด ก็มีให้เลือกลิ้มชิมรส ทุกๆวันตอนเย็นบริเวณริมกว๊านพะเยาแห่งนี้ได้กลายเป็นสถานที่นัดพบและพักผ่อนของชาวเมืองพะเยา บางคนก็นั่งจับกลุ่มรับประทานอาหารอยู่ริมกว๊าน บางคนก็พาครอบครัว

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	4 ต.ย. 2552	19	6686	5

ออกมานั่งตกปลา บางคนก็มาวิ่งออกกำลังกาย วิธีชีวิตเหล่านี้
ยังคงพบเห็นได้เสมอเมื่อยามที่เดินทางมาเยือนกว๊านพะเยา

นอกจากนั้นบริเวณริมกว๊านพะเยายังมีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายไม่ว่าจะเป็นพระเจ้าตนหลวงที่วัดศรีโคมคำ ซึ่งเป็น
วัดหลวงสำคัญของจังหวัดพะเยา หอไทยนิทัศน์ หรือ หอ
วัฒนธรรมนิทัศน์ พิพิธภัณฑ์พื้นที่ที่จัดแสดงเรื่องราว

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 14 พ.ย. 2552	ปีที่ 19	ฉบับที่ 6686	หน้า 5
---	-------------------------------	--------------------	------------------------	------------------

***บึงน้ำขนาดใหญ่หรือที่ชาว
เหนือเรียกว่า “กว๊าน” นั้นนับเป็น
แหล่งน้ำที่กว้างใหญ่ไพศาลและมีความ
สำคัญยิ่ง ซึ่งแม้ว่าดินแดนภาคเหนือจะ
มีแหล่งน้ำธรรมชาติอันกว้างใหญ่หลาย
แห่ง แต่คำว่า “กว๊าน” ก็ดูจะใช้ได้
กับกว๊านพะเยาแห่งนี้อย่างแน่นอน อาจจะ
ด้วยความยิ่งใหญ่ที่เป็นหนึ่งในบึงน้ำ
ธรรมชาติของดินแดนล้านนา***

ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเมืองพะเยา

วิถีชีวิตริมสายน้ำแห่งกว๊านพะเยายังคงดำเนินต่อไป
ตราบเท่าที่กลมหายใจของคนในเมืองนี้ยังดำรงอยู่ และรอคอย
นักเดินทางเข้ามาสัมผัสวิถีชีวิตอันเรียบง่ายของคนเมืองแห่ง
จังหวัดพะเยา

จักรพงษ์ กำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th